

KNIŽNICA SAMUELA REUSSA REVÚCA

PRÍLOHA č.01 - SÚŤAŽNÉ ZADANIE

1. Ideový zámer

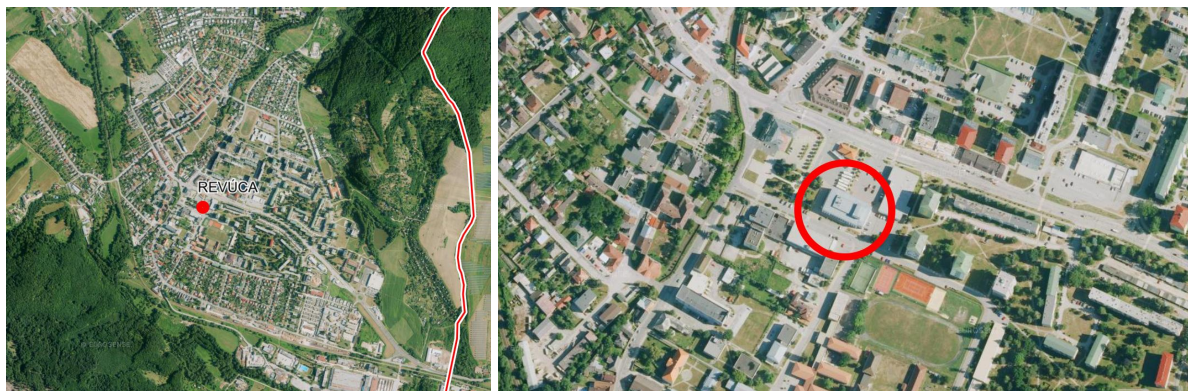
Predmetom zadania súťaže návrhov je **modernizácia interiéru mestskej knižnice Samuela Reussa v Revúcej**, ktorá slúži ako okresná knižnica pre mesto Revúca a okolité obce. Knižnicu ročne navštívi knižnicu okolo 12 000 návštevníkov a má 1 100 zaregistrovaných čitateľov. Knižnicu prevádzkuje príspevková organizácia mesta Revúca - Mestské kultúrne stredisko Revúca.

Knižnica v Revúcej má dlhú históriu. **Je prvou verejnou slovenskou knižnicou.** V roku 2022 oslavuje 200 rokov od založenia. Knižnica nesie meno revúckeho evanjelického kňaza, člena Učenej spoločnosti malohontskej, národopisca, historika a zberateľa rozprávok **Samuela Reussa**. Práve jeho knižnica slúžila pre študentov prvého slovenského gymnázia a stala sa základom neskoršej mestskej knižnice v Revúcej. Jeho syn Gustáv Reuss, podobne široko vzdelaný ako jeho otec, je autorom **prvého slovenského sci-fi románu *Hviezdoveda alebo Životopis Krutohlava, čo na Zemi, okolo Mesiaca a Slnka skúsil a čo o obežniciach, vlasaticiach, pôvode a konci sveta vedel*** z roku 1856. Od roku 1991 do roku 2002 sa na Slovensku konala súťaž s názvom Cena Gustáva Reussa o najlepšiu slovenskú poviedku v žánri vedeckej fantastiky, fantasy a hororu. Tradíciu ceny v roku 2021 obnovilo mesto Revúca spolu s Mestským kultúrnym strediskom.

Myšlienka modernizácie knižnice nadväzuje aj na titul **Mesto kultúry, ktorý mesto Revúca získalo**. Od júna 2022 bude v meste prebiehať [program s názvom Prepni na Revúcu](#), ktorého súčasťou bude mnoho kultúrnych a vzdelávacích podujatí i aktivít vo verejnom priestore. Program má za cieľ zapojiť obyvateľov Revúcej do občianskeho a kultúrneho života mesta a nadviazať na históriu mesta Revúca, ktoré bolo v minulosti centrom kultúrneho diania a vzdelanosti.

Cielom modernizácie interiéru mestskej knižnice je prilákať nových čitateľov a mladých ľudí, vytvoriť atraktívny a kvalitný priestor nielen pre bežné výpožičné služby, rozvoj čítania a čitateľskej gramotnosti, ale aj pre príjemný pobyt v knižnici či rôzne aktivity knižnice - besedy, workshopy, tvorivé dielne, výstavy, zážitkové čítania alebo populárne podujatie Noc s Andersenom.

2. Budova Mestského kultúrneho strediska v Revúcej

Obr. 1, 2: Poloha budovy MKS v rámci mesta Revúca a v rámci centra mesta

Mestská knižnica sa nachádza v centre mesta Revúca, v **budove Mestského kultúrneho strediska** na Námestí Slobody 14/18, blízko autobusovej stanice a mestského úradu. Budova bola navrhnutá v štýle socialistického realizmu v roku 1958 a do prevádzky bola uvedená v roku 1964. Ide o typovú stavbu; rovnaké alebo podobné kultúrne domy sa nachádzajú aj v iných mestách. Budova kultúrneho strediska je prístupná dominantným schodiskom z verejného predpriestoru, kde sa nachádza aj pamätník oslobodenia.

Stavba má dve nadzemné podlažia. Na prízemí sa nachádza veľká divadelná sála s kapacitou 253 miest a 99 miest na balkóne, reštaurácia, výstavná sieň a malá divadelná sála, tzv. bábková. Pred budovou sa nachádza bibliobox. Na druhom nadzemnom podlaží sa nachádza spoločenská miestnosť Alfa s kapacitou 160 miest a zasadačka s kapacitou 100 miest. **Na druhom nadzemnom podlaží sa nachádzajú aj priestory knižnice**, ktoré sú prístupné z foyeru masívnym travertínovým schodiskom.

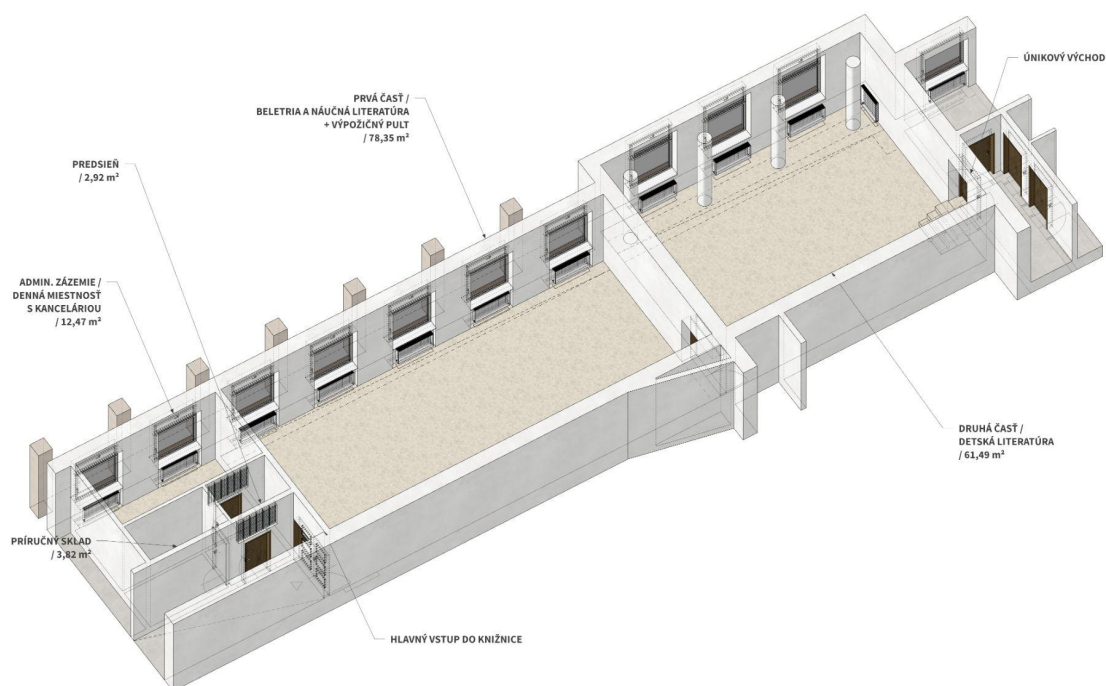
Budova je v súčasnosti bariérová, bezbariérový prístup je zabezpečený schodolezom, no v budúcnosti je plánovaný výťah (v priestore súčasnej pokladne alebo v časti hygienického zázemia). Riešenie problémov iných častí stavby nie je predmetom tohto zadania, no vítané sú podnety na spríjemnenie pobytu a pohybu návštevníkov knižnice v rámci celej budovy. Budova bola v posledných rokoch čiastočne zrekonštruovaná. Bolo vymenené kúrenie, čiastočne elektroinštalácia, okná, zrekonštruované toalety. V niektorých priestoroch sú vymenené podlahy a dvere.

Obr. 3, 4: Budova mestského kultúrneho strediska

3. Súčasný stav

Priestory knižnice sú v rámci budovy umiestnené na severnej strane druhého nadzemného podlažia (viď Súťažná pomôcka č. 01). Sú prístupné zo schodiska chodbou, kde sa nachádzajú vstupy na balkón hlavnej sály, vstup do priestoru toaliet pre návštevníkov a vstup do administratívneho zázemia knižnice. Na opačnom konci priestoru knižnice sa nachádza **únikový východ** so schodmi, vedúci k skladovým priestorom a ďalším priestorom na podlaží. Únikový východ musí ostať po rekonštrukcie knižnice zachovaný. **Administratívne zázemie knižnice** tvorí denná miestnosť spojená s kanceláriou, príručným skladoom kníh a kartotečných lístkov a predsieňou (spolu 19 m²). Stabilne pracujú v knižnici **dve zamestnankyne**. Jedna pracuje za výpožičným pultom, druhá pracuje v kancelárii alebo v priestore pre aktivity s deťmi.

Obr. 5: Axonometria súčasného priestoru knižnice

Samotný priestor knižnice s rozlohou 140 m² je tvorený dvoma oddelenými časťami. **Vstupná časť je určená pre beletriu a náučnú literatúru.** Nachádza sa tu výpožičný pult, knižné regály a malý oddychový kútik. **Druhá časť knižnice je určená pre detskú literatúru** a obsahuje aj voľný priestor pre konanie príležitostných podujatí. Časti knižnice oddeľuje nosná stena s umeleckým reliéfom od neznámeho autora. Podlaha v priestoroch je betónová s linoleom, na chodbe a v hygienickom zázemí je keramická dlažba. Steny majú hladkú omietku so zdobeným detailom styku steny a stropu. Medzi oknami sú predsadené stĺpy s podhľadom, v ktorom sú vedené rozvody vykurovania. Knižnica nevyužíva ani neplánuje využívať elektronickú kontrolnú bránu pri vstupe.

Obr. 6, 7, 8, 9: Súčasný stav interiéru knižnice

4. Požiadavky na vybavenie

Zámerom súťaže je nájsť novú, atraktívnu podobu knižnice, najmä **v rámci interiérového a nábytkového vybavenia.** Odporúčané je minimalizovanie stavebných prác, no v opodstatnenom prípade je možné prehodnotiť delenie priestoru alebo pracovať s jeho zónovaním, ktoré by vyžadovalo stavebné úpravy, vždy však v rámci stanoveného rozpočtu.

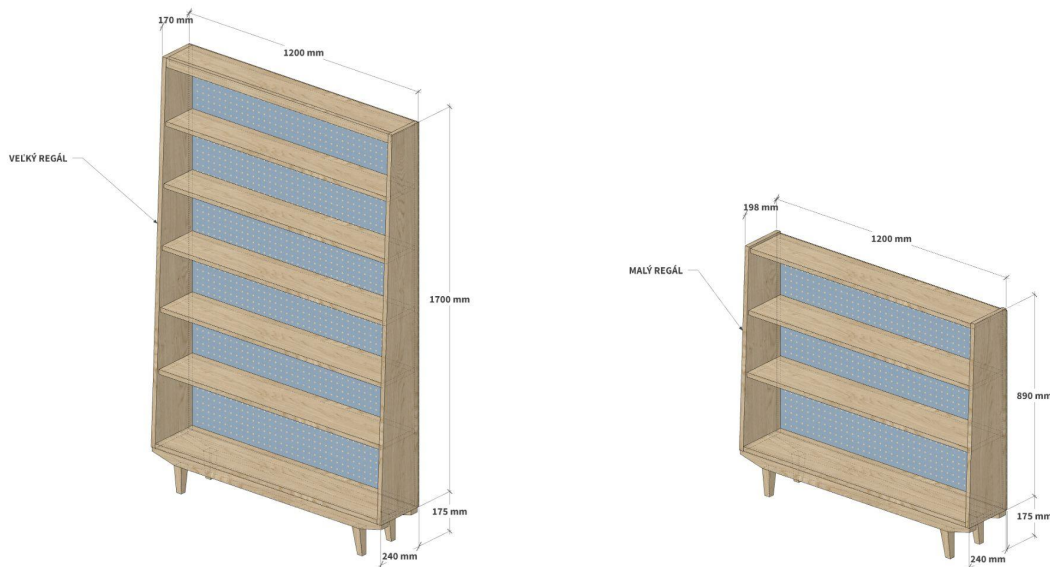
Požiadavkou je **ponechanie, interpretácia alebo vyslovenie názoru na umelecké dielo** umiestneného na deliacej stene, prípadne návrh nového diela. Knižnica v súčasnosti nedisponuje predpísanou vizuálnou identitou ani dizajn manuálom. Návrhy, ktoré budú s témou grafickej identity pracovať, sú vítané.

4.1 Odbytová plocha knižnice

Požiadavkou je vytvorenie príjemného prostredia pre bežnú činnosť knižnice - absenčné a prezenčné výpožičné, konzultačné či rešeršné služby. Návrh by mal počítať s **neformálnym priestorom pre čítanie** a trávenie voľného času pre malú skupinu (5 - 8 ľudí) priamo v knižnici. Nevyžaduje sa vytvorenie priestoru pre umiestnenie vstavaných počítačov ani na samostatné štúdiu.

Priestor knižnice by mal umožňovať pohodlný pohyb medzi regálmi a prístup ku knihám. Celkovo knižnica disponuje 23 000 knižnými titulmi, z nich sa 19 000 nachádza priamo v knižnici. Súčasný počet kníh dostupných priamo v odbytovej ploche knižnice je možné znížiť približne o 2 000 kníh (čo predstavuje rozsah asi 6 regálov) alebo ich umiestnenie preriešiť inak. V snahe o maximalizáciu počtu knižných titulov pre absenčnú výpožičku je možné počítať napríklad aj s usporiadaním kníh do výšky respektíve menej požičiavané tituly môžu byť v prípade nutnosti umiestnené aj na menej dostupných miestach.

Pri návrhu je vítané **narábanie s pôvodnými drevenými regálmi** v dvoch veľkostiach, pričom menší regál je len na výšku skrátenu verziu väčšieho regálu. V knižnici sa dnes nachádza 13 kusov regálov výšky 1700 mm a 13 kusov regálov výšky 850 mm. V prípade návrhu nových regálov je možné pracovať aj s inými veľkostnými parametrami.

Obr. 10: Axonometria pôvodných drevených regálov na knihy

4.2 Aktivity knižnice

Ambíciou rekonštrukcie knižnice je vytvoriť väčší priestor pre **výtvarné, pohybové a vzdelávacie aktivity s deťmi**. Aktivity vyžadujú rôzne usporiadanie priestoru podľa aktuálnych potrieb. Aktivity sa v knižnici konajú približne dvakrát do týždňa v doobedných hodinách pre školy a približne dvakrát do mesiaca v poobedných hodinách aj pre verejnosť. Väčšinu času však priestor slúži pre knižnicu v bežnom režime, na čo treba pri návrhu vybavenia myslieť.

Priestor by mal umožňovať rozmiestnenie stolov a stoličiek napríklad pre potreby besedy alebo výtvarného workshopu pre skupinu **cca 25 detí** (jedna školská trieda). Pre skupinu detí je nutné vytvoriť malé zázemie na odloženie kabátov alebo tašiek, prípadne topánok. Vešiaky je možné riešiť ako stabilné alebo aj ako mobilné. Požiadavkou je tiež možnosť **skladovania mobiliáru pre aktivity** priamo v priestoroch knižnice a jeho jednoduché prenášanie. Pre potreby aktivít a podujatí je v knižnici nutné umiestniť mobilné alebo stabilné **premietacie plátno**, prípadne vyčleniť voľnú stenu na premietanie. Vítané je aj vytvorenie priestoru pre **vermikompostér**, ktorý sa dnes v knižnici nachádza a využíva sa pri výuke. Je možné myslieť aj na otvárateľné akustické oddelenie (dvere, posuvné priečky, atp.) medzi jednotlivými priestormi knižnice, aby sa v prípade konania aktivít vzájomne jednotlivé zóny nerušili.

4.3 Výpožičný pult a zázemie zamestnancov

Výpožičný pult by mal byť vhodne umiestnený v rámci dispozície, ideálne pri vstupe do knižnice. Mal by umožňovať pohodlnú prevádzku pre návštevníkov (odloženie vecí či kníh na vyvýšenom mieste). Zároveň by mal byť ergonomický pre obsluhu, umožňovať umiestnenie jedného stolového počítača a obsahovať priestor na manipuláciu s knihami. Pult by mal integrovať aj príručný regál na knihy, ktoré sú odložené pre čitateľov.

Zázemie zamestnancov knižnice nie je predmetom súťaže, no je možné pracovať s jeho lepšou návaznosťou na výpožičný pult, pri zachovaní kontrolovaného vstupu do zázemia len pre zamestnancov. Deliaci priečka medzi súčasným zázemím a knižnicou nie je nosná a je možné ju preriešiť v inej polohe alebo materiáli, prípadne umožniť prechod alebo vizuálny kontakt s odbytovou plochou knižnice.

Hygiena zamestnancov je riešená vyčlenením kabín v spoločných toaletách na chodbe a nie je predmetom súťaže. Toalety slúžia pre návštevníkov knižnice, ale aj pre iné priestory na druhom nadzemnom podlaží, preto je nutné mať k nim prístup a nie je možné posunúť vstupné dvere do knižnice bližšie k schodisku.

5. Technické požiadavky

V návrhu **neodporúčame počítať so stavebnými úpravami** v interiéri alebo exteriéri knižnice, ktoré by vyvolávali **potrebu stavebného povolenia**, ale len ohlásenia stavebných úprav. Ak sa súťažiaci rozhodnú pre väčší zásah, je nutné ho dobre zdôvodniť a zvážiť jeho realizovateľnosť vzhľadom na časovú náročnosť a limitovaný rozpočet.

Nepočíta sa s kompletnou výmenou okien, s inštaláciou klimatizácie ani vzduchotechniky. V návrhu je možné riešiť jednoduchý ozvučovací systém a osvetlenie jednotlivých zón knižničného priestoru. V nadväznosti na nové členenie priestoru alebo nové elektronické vybavenie je možné navrhnúť čiastočnú obnovu elektroinštalácie, no len v nutnom rozsahu.

6. Rozpočet

Náklady na rekonštrukciu knižnice budú **financované z dotácie Fondu na podporu umenia** (ďalej "FPU"; program 5.1.1 B), zameranej na komplexnú modernizáciu knižníc. Financovanie FPU je limitované primárne na rozsah interiérového vybavenia, nie na stavebné práce. Maximálna výška dotácie je 100 000 € a povinné spolufinancovanie zo strany žiadateľa je minimálne 20 000 € (20 %). Náklady na realizáciu by preto nemali presiahnuť 120 000 € (96 000 € bez DPH).